

Objektív és Szubjektív között. A művészet félszemélyessége a zenétől az iparművészetekig

A világ, a valóság nem olyan, amilyennek látjuk. Azt, hogy milyen, a művészet nem láthatóvá, hanem láthatóbbá teszi. Ennek három alapvető oka van:

1. A látott világ fél-objektivitása
2. A művészet félszemélyessége.
3. A fél-objektivitás és a félszemélyesség egységének a megteremtése a művészet által.

A fél-objektivitás azt jelenti, hogy a világ nem olyan, amilyennek látjuk, mi adjuk hozzá a teret, az időt (Kant) és a színeket. Az elektromágneses hullámok egy nagyon szűk tartományát érzékeljük, a fényét. A szemünk ennek a kiválasztott tartománynak a metszetében mutatja be a valóságot, ráadásul ezt a metszetet színekre bontja, ami nem a valóság sajátja, hanem az elménk terméke; az elménk színek különbségeire fordítja le azt, ami egy különbségek nélküli folytonosság. Az a világ tehát, amit látunk, nem olyan, csak hasonló ahhoz a valóságos világhoz, amelyet egészen másmilyennek észlelnénk, ha szemünk a más hullámhosszú sugarakat is érzékelné.

A félszemélyesség megértéséhez azt kell tudni, hogy a művészet nemcsak ábrázol, hanem kifejez. Azt ábrázolja (valójában csak ábrázolni akarja, és ezzel megközelíti azt), amit látunk, a külsőleg vagy belsőleg látott képet, de különböző módon ábrázolja, és az ábrázolás különbsége kifejezi nemcsak azokat a gondolatokat, ahogy a művész és annak kora gondolkodott a világról, de azokat az érzéseket is, amiket ezek a gondolatok és a gondolatokat kiváltó külső és belső események közvetlenül, illetve a gondolatokon keresztül kiváltottak.

A művészet oka, célja és küldetése a fél-objektívet ahhoz igazítani, amit tudunk és gondolunk, de nem személyes elfogultságainkhoz, hanem ahhoz, ami igaz, ami bennünk nemcsak a legigazabb, de másokkal közös is, és ezt a fél-objektívből és félszemélyesből megteremtett egységet a művészet nyelvén szakmailag hitelesen, meggyőző erővel kifejezni. Paul Klee szavaival: „*A művészet nem a láthatót adja vissza, hanem láthatóvá tesz.*”

Szakirodalom:

- Keserü Katalin (1998): *Emlékezés a kortárs művészetben*. Noran Kiadó, Budapest.
- Németh Lajos (1970): *A művészet sorsfordulója*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Sontag, Susan (1999): *A fényképezésről*. Európa Könyvkiadó, Budapest.